

бърни, и снага обикновено висока и едра, съ силна мускулатура; коса черна, кестенява и руса — ето характернитѣ външни белези на теѣзи хора. Заговоритѣ ли имъ на турски, тѣ мълчатъ, не отговарятъ, защото не знаятъ езика на османцитѣ. Започнете ли да говорите български, тѣ вече свободно разговарятъ.

Това сж така нареченитѣ помаци, или мохамедани българи. Тѣ сж насила помохамеданчени българи. Потурчването на българи е ставало бавно и то не веднага следъ завладяването отъ турцитѣ. Отдѣлни случаи на потурчване имаме при падането на мѣстнитѣ царства. Следъ паданието на Търново едни българи приели мохамеданството съ надежда, че ще получатъ голѣми длѣжности и богатства, други — отъ страхъ за живота си, а трети отъ невежество. Говори се, че *патриархъ Ефтимий* чрезъ своитѣ проповѣди е успѣлъ да отклони много българи да не промѣнятъ вѣрата си. Голѣмо помохамеданчване имаме само въ Родопитѣ, главно въ Чепинско. Турцитѣ отначало на своето завоюване търпели християнитѣ и не имъ закачали вѣрата. Но къмъ 16 вѣкъ почнали да насилватъ нѣкои християни да приематъ исляма. Жива картина за това намираме въ житието на *Св. Никола Софийски*. Обущарина *Никола* билъ измамнически обрѣзанъ отъ турцитѣ, когато го напоили една вечеръ въ едно софийско кафене, дето тѣ се събирали и той ходель да разгораря съ тѣхъ. Отъ тогава турцитѣ го имали за мохамеданинъ. Никола не можель да се помири съ това положение и следъ едногодишна борба съ себе си, обявилъ на ходжата, че си остава християнинъ, което нѣщо озвѣрило турцитѣ и тѣ си отмѣстили най-жестоко на обущаря. Той билъ затво-